

“Ook een natuurkundige moet advocaat kunnen worden”

Onlangs heeft Martijn Snoep, managing partner van De Brauw Blackstone Westbroek, in het Financieel Dagblad de stelling ingenomen dat wat hem betreft de toetredingseisen tot de advocatuur best wat lager mogen worden. Dit zou de kwaliteit ten goede komen en voldoen aan de wens van de cliënt om meer keuze te hebben. Iemand kan nu pas advocaat worden als hij in de bachelor bepaalde juridische vakken heeft gevolgd. Daardoor kan iemand die bijvoorbeeld alleen een juridische master heeft gevolgd geen advocaat worden. ‘Wij kunnen slimme mensen niet aannemen voordat ze door de molen van de volledige rechtenstudie, bachelor en master, zijn gegaan’. Hij is voorstander van een toelatingsexamen, dat open staat voor iedereen ongeacht opleiding. Snoep denkt dat bijvoorbeeld een natuurkundige die dat toelatingsexamen heeft gehaald, na het volgen van de voor iedereen verplichte beroepsopleiding, net zo’n goede advocaat kan worden als een doorsnee rechtenstudent.

Stelling: Er moet een toelatingsexamen komen dat open staat voor iedereen – ongeacht opleiding – zodat bijvoorbeeld ook een natuurkundige advocaat kan worden.

Rogier de Haan, advocaat bij Eversheds te Amsterdam

Essentiële vaardigheden van een advocaat, zoals analytisch denkvermogen en argumentatieve vaardigheden, zijn van algemeen-academische aard en niet voorbehouden aan een juridische opleiding. Kennis van het recht is dat wel, en juist in die combinatie schuilt de toegevoegde waarde van een advocaat. Ik betwijfel of het kwaliteitsstempel “advocaat” voldoende wordt gewaarborgd met één openbaar toelatingsexamen; bovendien zou dit een onevenredig grote druk op de beroepsopleiding leggen op juridisch-inhoudelijk vlak. Een advocaat met – naast een juridische – bijvoorbeeld een technische of economische achtergrond biedt meerwaarde, maar dan is het volgen van juridisch onderwijs als deeltijd-/avondopleiding of als duale studie eerder de aangewezen route.

Mathieu van Linde, advocaat bij Blokzijl Advocaten te Groningen

Uit eigen ervaring kan ik bevestigen dat natuurkunde een breed vakgebied is. Studenten natuurkunde zijn vaak algemeen geïnteresseerde mensen. In de studie wordt de nadruk gelegd op het grondig begrijpen van een zeer groot aantal fenomenen. Natuurkunde studenten zijn dus bij uitstek mensen die niet rusten voor ze precies begrijpen wat de achterliggende basis is. Dit denken vanuit de basis en deze drang naar puur begrip van welke situatie dan ook, heeft als gevolg dat een student natuurkunde over het algemeen een zeer scherp analytisch denkvermogen ontwikkeld heeft. Deze manier van denken kan toegepast worden op vele soorten industrieën en is één van de redenen dat natuurkundigen ook vaak terecht komen in functies buiten hun oorspronkelijke vakgebied.

De genoemde kwaliteiten van een afgestudeerde natuurkundige zullen ook zeker van pas komen als advocaat. Natuurkundigen zullen bijvoorbeeld uitstekend in staat zijn in complexe dossiers snel de hoofd- van de bijzaken te scheiden. Het voorgaande neemt echter niet weg dat het beroep van advocaat in essentie bestaat uit het als vertegenwoordiger van een partij optreden in juridische aangelegenheden. Een onmisbaar vereiste daarvoor is dat een advocaat over een gedegen juridische kennis beschikt. Naar mijn mening biedt alleen het volgen van een volledige rechtenstudie die garantie.

Micheline Don, De Grave De Mönnink Spliet advocaten te Amsterdam

De stelling lijkt ingegeven door die paar briljante wetenschappers die De Brauw graag aan zich wil binden, maar die uitzondering kunnen de voorgestelde wijziging niet dragen. Die mensen kunnen altijd adviseur worden, al dan niet in dienst van een advocatenkantoor. Hoe kundig ook, dat je een goede natuurkundige bent, wil nog niet zeggen dat je een goed advocaat bent. Zeker niet als je daarvoor niet bent opgeleid. Moet een natuurkundige dan ook arts kunnen worden door een enkel toelatingsexamen? Dat lijkt toch zeer on-

wenselijk. De gedachte dat de rechtenstudie kan worden 'vervangen' door een toelatingsexamen, geeft blijk van een weinig hoge dunk van het huidige niveau van de rechtenstudie c.q. het beroep an sich. Bovendien is zo'n toelatingsexamen niet te beperken tot enkel de excellente wetenschappers. Risico bestaat dat ook de middelmatige afgestudeerde zonder de relevante basisopleiding via het toelatingsexamen advocaat kan worden, waarmee ongewenste niveaoverschillen en een uitholling van het beroep dreigen. Op zijn minst zou, in aanvulling op een toelatingsexamen, verlangd moeten worden dat de vooropleiding universitair is geweest en met succes de juridische 'basisvakken' zijn afgelegd, die de Advocatenwet thans verplicht stelt voor de advocatuur. Liever nog zou de focus liggen op het waarborgen van het kwaliteitsniveau van de huidige stand van de advocatuur.

Tomas Weterings, advocaat bij Hemony Advocaten te Amsterdam

De gedachte is wel interessant. Er zullen ongetwijfeld mensen rondlopen die met een veel beperktere vooropleiding een prima advocaat zouden kunnen worden. Punt is alleen dat een dergelijke regeling open zal moeten staan voor iedereen (of iedereen met een universitaire vooropleiding). Het gemis van een jarenlange opleiding in een vakgebied kan denk ik alleen door de zeer talentvollen voldoende gecompenseerd worden, en het vraagt daarnaast zeer veel in de stage periode, waarin de advocaat-stagiaire onmiddellijk na één toelatingsexamen al als advocaat wordt beëdigd en aan het werk gaat. Lang niet alle kantoren zullen in staat zijn de vereiste

intensieve begeleiding te bieden. Naar een toelatingsexamen kan zeer specifiek worden toegewerkt, en het zal moeilijk zijn een examen te ontwerpen dat de vereiste basiskennis voldoende toetst. Ik zou mij zelf niet echt prettig voelen bij een medisch specialist die na alleen een toelatingsexamen coschappen is gaan lopen. Een verkorte, post-doctorale rechtenstudie met het oog op toetreding tot de advocatuur, al dan niet verzorgd door de NOVA, zou misschien een beter idee zijn.

Naschrift bij de reacties door Martijn Snoep, managing partner De Brauw Blackstone Westbroek

Ik ben realistisch genoeg om te zien dat het afschaffen van het wettelijke vereiste dat een juridische master is behaald, in combinatie met het introduceren van een toelatingsexamen voor het toetsen van juridische basiskennis, op dit moment een brug te ver is. Ik hoop echter dat de wetgever wel snel gaat inzien dat het feitelijk verplichtstellen van een juridische bachelor de toegang tot ons beroep op onwenselijke wijze belemmert. Een afgeronde juridische master zou ook in Nederland voldoende moeten zijn om aan de beroepsopleiding te mogen deelnemen. Het is onbegrijpelijk dat studenten die met goed gevolg een uiterst selectieve en veeleisende liberal arts bachelor opleiding hebben gevolgd (bijvoorbeeld aan de university colleges in Amsterdam en Utrecht) en daarna een juridische master hebben gedaan, alleen na heel veel kunst- en vliegwerk kunnen instromen in de beroepsopleiding. Door deze wijziging van de toelatingseisen zou de situatie in Nederland overigens gelijk worden getrokken met die in de Verenigde Staten en in het Verenigd Koninkrijk. Men kan veel zeggen over de Angelsaksische rechtscultuur maar niet dat advocaten daar door een gebrekkige vooropleiding minder goed zijn dan in Nederland. ■

Advertentie

2014
Het jaar
van de
Flexibele Schil

Voor pieken, zieken en zwangerschappen biedt Le Tableau de flexibele schil van interim-advocaten en kandidaat-notarissen.

Kijk op onze website www.letableau.nl, mail naar info@letableau of bel 020 5237600.

Le Tableau
VOOR DE ADVOCATUUR EN HET NOTARIAAT